

TAKDİM
(34)
BİLİM ETİĞİ

Değerli bilim insanları,

Dergimiz *Türklük Bilimi Araştırmaları* (TÜBAR), elinizdeki sayısıyla 18. yılını tamamlamış oluyor. 18 yılda her bir sayı; hazırlayanlara, basılıncaya kadar mide krampları, basılınca her sıkıntıyı unutturan ve âdeta gençleştiren gönül huzuru yaşatmıştır. TÜBAR'ın mutfağındaki herkes, “Ben işimi aksatırsam bu dergi çıkmaz.” sorumluluğuyla, “Benim emeğim deryada damla bile değil!” mütevazılığıyla çalışmıştır.

Türkiye’de resmî kurumların, üniversitelerin bilimsel dergi çıkarma rolleri dumura uğramıştır. Bilenler bilir, araştıranlar görür ki bazı üniversite dergilerinde aynı sayıda aynı isimle beş yazı birden yayımlanabilmiş, kişilere unvan kazandırabilmiştir. Fakat ilgili yazıların bilim hayatına ne kazandırdığını ne siz sorun ne ben söyleyeyim... Bu davranış tarzını “bilim etiği”nin neresinde görmek gerekir?

Bütün bunlara rağmen eskiden resmî kurum dergilerinin az da olsa bir ciddiyeti bulunduğunu teslim etmeliyiz. Sonraki yıllarda ULAKBİM, konuya bir çeki düzen vermek maksadıyla dergilerin taranabilmesi için yılda en az iki sayı olmak üzere, en az iki yıl yayın yapma şartı getirdi. Bazıları, güya kurala uygun duruma geldiklerini ispat için, tek sayı hacminde dergiyi 1-2, 3-4 şeklinde gösterdiler. Üstelik hepsi aynı yıl çıkan sayılara, daha önceki yıllarda çıkmış muamelesi yapma açıkgozlülüğü de maharet saydılar. Dergiyi ele geçirenler sözüm ona akademik unvan kazandılar, kurumun parası çarçur edilse de... Bu davranış tarzının “bilim etiği” ile ilgisi kurulabilir mi?

Günümüzde bu suiistimal, elektronik dergi avantajı ile daha ileri boyutlara taşınmıştır. Üç aylık her bir sayısında yüzlerce yazı yayımlayan dergiler tanırız. Bunlar, yayımlanışından iki yıl sonraki çalışmaları bile

kaynak olarak kullanma sihirbazlığını gösterebiliyorlar. Takındıkları İngilizce isimle kendilerini “uluslararası dergi” olarak takdim edebiliyorlar. Bazı kimselerin yurtdışı yayın arzusunu sömürmek için dergilerini bir Avrupa şehrinde çıkıyor gibi gösterenler de buna aldananlar da bir aşağılık duygusu içindedirler. Bu sahtecilik, “bilim etiği” ile birlikte anılamaz!..

Bu ayıp, ilgili kimselerin karakter zaafını göstermekle kalmıyor, alanımızın itibarını da rüzgâra savuruyor. Sosyal bilimler alanında Türkiye ile ilgili çalışma yapan yabancılar, bu zaafı Türkiye’deki bilim hayatının tamamına hâkim sanabilirler.

TÜBAR’ın rehberi bilimsel etikdir.

Kim nasıl davranırsa davransın bilim etiğini rehber edinen TÜBAR’ın ilkeli duruşu, onuru olmaya devam edecektir.

10 Kasım 2013- Ankara

Nâzım H. POLAT